

**Mobilitate de tip jobshadowing
în cadrul Proiectului ACREDITARE ERASMUS+ -
EDUCAȚIE ȘCOLARĂ
Skopje, Macedonia de Nord**

Proiect nr. 2025- 1- RO01- KA121- SCH- 000321871

Job Shadowing în Macedonia: Excelență și Incluziune în Liceul SABA din Skopje

Mobilitate de tip Job-shadowing

Flux 2: 6 cadre didactice de la Liceul Tehnologic Special Nr. 3

Școala: SABA PRIVATE HIGH SCHOOL

Țara: Macedonia

Localitatea: Skopje

Perioada: 16-20.02.2026

Obiectivele mobilității:

- 1. Dezvoltarea competențelor psihopedagogice ale cadrelor didactice prin sprijinirea formării profesionale continue a specialiștilor care lucrează cu elevii ce au deficiențe de auz**
- 2. Dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice care predau în școala pentru elevii cu deficiențe de auz**

I. Prezentarea țării – Macedonia de Nord

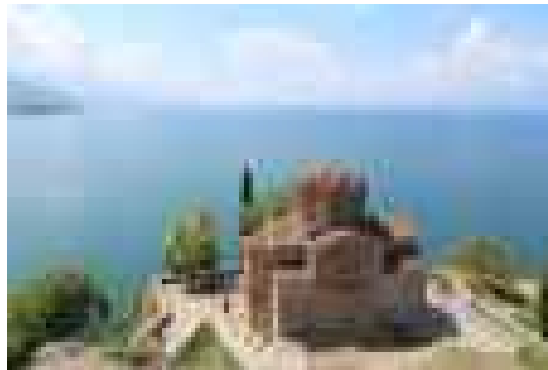
Macedonia de Nord (în macedoneană *Северна Македонија*), oficial **Republica Macedonia de Nord**; denumită până în 2019 **Macedonia** sau **Republica Macedonia**; este o țară din peninsula Balcanică în Europa de Sud-Est. Este unul dintre statele succesoare ale fostei Iugoslavii, față de care și-a declarat independența în 1991. A devenit membră a organizației Națiunilor Unite în 1993, dar, ca urmare a unei îndelungate dispute cu Grecia pe tema numelui de Macedonia, a fost admisă sub denumirea provizorie de **Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei** (abreviat în engleză **FYROM**), denumire utilizată și de către organizații internaționale cum ar fi Uniunea Europeană, Consiliul Europei și NATO. Pe 12 februarie 2019, Republica Macedonia și-a oficializat schimbarea denumirii în Republica Macedonia de Nord, așa cum era prevăzut în Acordul de la Prespa semnat în 2018. Macedonia de Nord nu are ieșire la mare. Se învecinează cu Kosovo la nord-vest, cu Serbia la nord, cu Bulgaria la est, cu Grecia la sud și cu Albania la vest. Teritoriul ei constituie aproximativ treimea nord-vestică a mai marii regiuni geografice și istorice Macedonia, care cuprinde și părțile învecinate din nordul Greciei și mici porțiuni din sud-vestul Bulgariei și sud-estul Albaniei.

Capitala țării este orașul Skopje, cu 506.926 de locuitori conform recensământului din 2002.

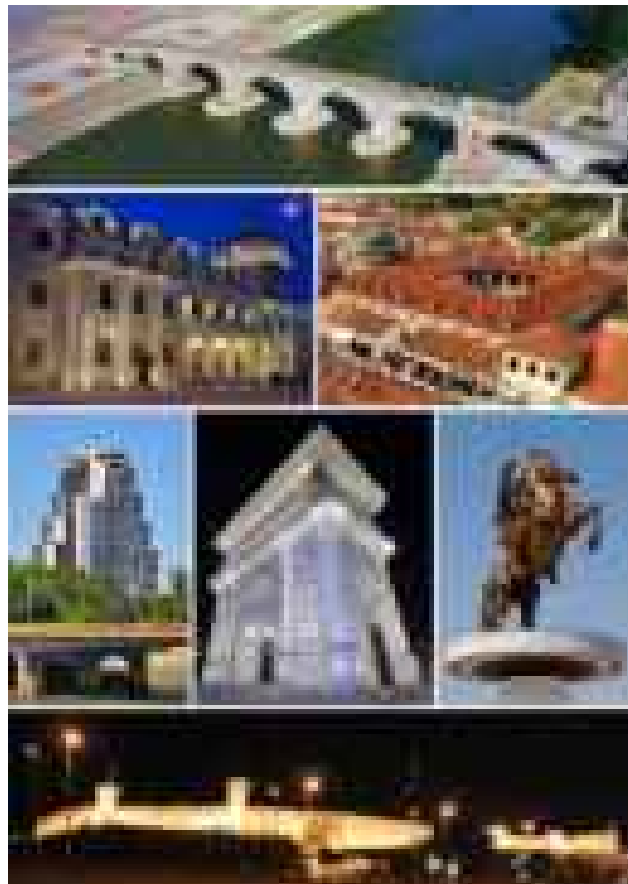
Ea are peste cincizeci de lacuri, și șaisprezece munți mai înalți de 2000 m. Macedonia de Nord este stat membru al ONU și al Consiliului Europei. Începând cu anul 2005, are și statut de candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, iar în 2020 a devenit cel de-al 30-lea stat membru al NATO.

Limba oficială și cea mai vorbită este macedoneana, care aparține ramurii de est a grupului de limbi slave de sud. În comunele în care grupurile etnice reprezintă peste 20% din totalul populației, limba acestora are statut co-oficial

Creștinismul ortodox este religia majoritară în Republica Macedonia de Nord, alcătuind 64,7% din populație, marea majoritate a acestora aparținând Bisericii Ortodoxe Macedonene. Diverse alte confesiuni creștine alcătuiau 0,37% din populație. Musulmanii cuprindeau 33,3% din populație; Macedonia de Nord are a cincea cea mai mare proporție de Musulmani în Europa.

II. Prezentarea oraşului Skopje

Skopje este capitala Macedoniei de Nord. Oraşul este centrul politic, economic şi cultural al Macedoniei de Nord şi un centru important în prelucrarea metalului, industria chimică, textilă şi a pielii. Dezvoltarea industrială a fost însoţită de o dezvoltare intensivă a comerţului şi sistemului bancar intern şi extern, precum şi a activităţilor sportive şi culturale. Teritoriul oraşului a fost populat încă din anii 4000 î.Hr.; rămăşiţele unei aşezări din neolitic fiind găsite în Cetatea Skopje.

Skopje este situată pe cursul superior al râului Vardar și este localizat pe o rută importantă din Balcani între Belgrad și Atena. Potrivit ultimului recensământ oficial din 2002, Skopje are o populație de 506.926 locuitori; în conformitate cu două estimări neoficiale pentru perioada mai recentă, orașul are o populație de 668.518 de oameni sau aprox. 491.000 de locuitori

A devenit capitala districtului Dardania (parte a provinciei romane Moesia Superior) sub împăratul Dioclețian, în secolul al IV-lea. În anul 518, a fost complet distrus de un cutremur. O scurtă incursiune slavă a avut loc în secolul al VII-lea, iar în secolele al IX-lea și al X-lea orașul a cunoscut o dezvoltare rapidă.

Sârbii au cucerit pentru prima dată Skopje în 1189, iar în 1392, după ce au cucerit Macedonia, turcii au transformat orașul în capitală provincială și centru comercial important. În 1689, forțele austriece l-au incendiat complet pentru a eradica o epidemie de holeră, iar orașul a intrat într-o perioadă de declin până la renașterea din secolul al XIX-lea, odată cu construirea căii ferate Belgrad–Salonic.

III. Prezentarea școlii gazdă - Liceul SABA din Skopje - <https://saba.edu.mk/>

Liceul SABA este un liceu privat vocațional din Skopje, Macedonia de Nord, fondat în 2007. Școala pune accent pe pregătirea practică și pe specializări orientate spre piața muncii, combinând educația teoretică cu proiecte, practică profesională și colaborări internaționale.

Liceul oferă patru direcții principale de studiu:

- Business (Afaceri)
- Administrație / Drept
- Informatică (IT)
- Turism

Un aspect distinctiv al SABA este orientarea spre experiențe internaționale. Elevii participă frecvent la proiecte Erasmus+, schimburi educaționale și stagii de practică în alte țări europene, inclusiv în Suedia, Germania, Italia, Portugalia sau Belgia. Școala promovează învățarea practică („learning by doing”), proiectele digitale și colaborările internaționale.

Campusul din Skopje este situat în zona Kisela Voda, iar instituția are și filiale în alte orașe din Macedonia de Nord (Bitola, Štip și Kumanovo).

Ca profil, SABA seamănă mai mult cu un **liceu tehnologic/economic privat**, axat pe competențe profesionale și inserție universitară sau profesională, decât cu un liceu teoretic clasic. Pentru un elev interesat de business, IT sau experiențe internaționale în timpul liceului, poate fi o opțiune interesantă.

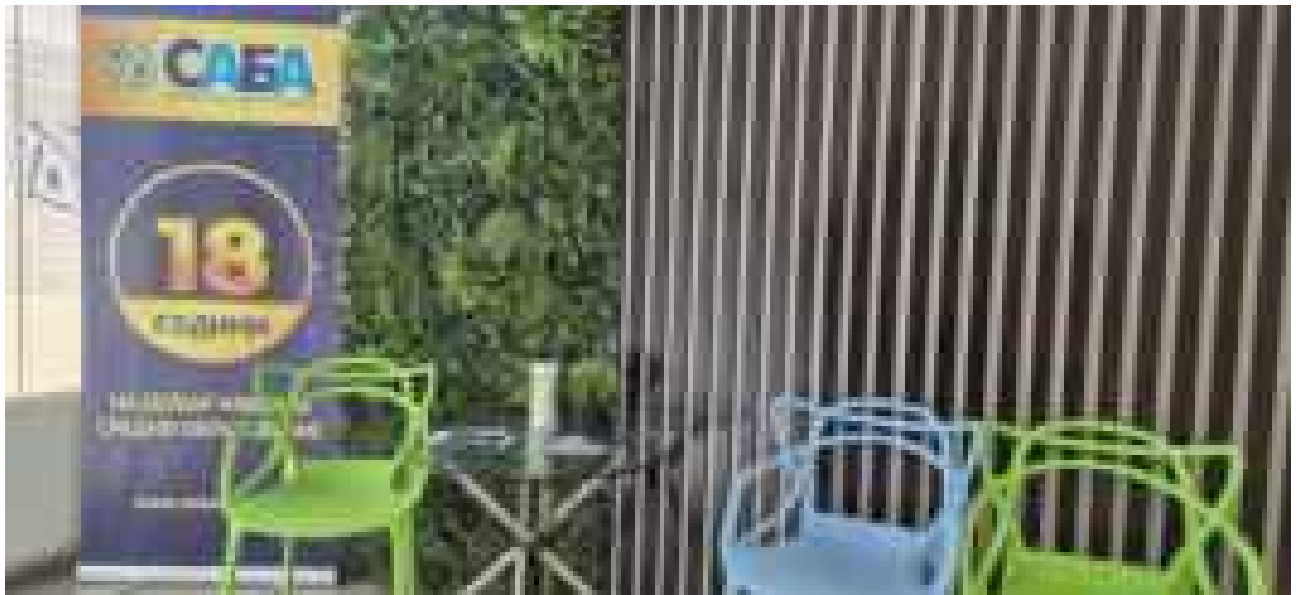
În cadrul Liceului SABA sunt integrați elevi cu diferite dizabilități care beneficiază de curriculum adaptat și planuri de intervenție personalizate realizate de echipe multidisciplinare.

IV. Prezentarea activităților din cadrul mobilității

Ziua 1

Prima zi a mobilității a fost despre structură, standarde, modele și empatie:

- Arhitectura Sistemului: Au studiat structura organizațională a școlilor din Macedonia și modul în care sistemul privat reușește să creeze punți între educația de masă și cea specială.
- Incluziunea ca Standard: Au evaluat direct strategiile de integrare. Incluziunea nu este doar o politică, ci o practică zilnică, unde elevii cu dizabilități sunt susținuți prin resurse dedicate în interiorul claselor obișnuite și prin programe sociale adecvate nevoilor lor.
- Standarde Profesionale: Au discutat despre profilul profesorului în acest context privat: o fișă a postului complexă, axată pe dezvoltare continuă și pe competențe de comunicare adaptată.

Ziua 2

A doua zi la Liceul Saba a pus accentul pe viitor: digitalizarea și instrumentele asistive. Am participat la un workshop colaborativ intens, axat pe crearea de conținut digital accesibil pentru toți elevii, apoi am participat la lecții care au pus în practică cele discutate, observând direct cum tehnologia devine un catalizator al echității în sala de clasă.

Activități:

- Software și Aplicații Specializate: Au identificat și testat aplicații digitale concepute special pentru a facilita comunicarea. Aceste instrumente nu sunt doar accesorii, ci punți esențiale care permit elevilor cu dizabilități să participe activ la procesul de învățare.
- Design Universal pentru Învățare: Au învățat să proiecteze materiale didactice accesibile. De la utilizarea suporturilor vizuale, până la platforme interactive care răspund nevoilor senzoriale diverse, au descoperit cum tehnologia poate elimina barierele de percepție.

- Independență prin Digitalizare: Includiunea digitală înseamnă autonomie. Au discutat despre cum îi pot învăța pe elevi să folosească tehnologia nu doar în bancă, ci și pentru a deveni independenți în viața socială de zi cu zi.

Ziua 3

Activitățile la care am participat în cea de-a treia zi sunt:

- Adaptarea Curriculumului și Design Universal pentru Învățare (UDL): Participând la lecții (de exemplu Engleză, TIC, Limba Macedoneană), am analizat modul în care diversitatea elevilor este integrată și valorificată maximal în procesul de predare. Accentul a fost pus pe implementarea principiilor Designului Universal pentru Învățare (Universal Design for Learning – UDL), care urmăresc crearea unor contexte de învățare accesibile, flexibile și incluzive pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor cognitive, senzoriale, emoționale sau sociale.
- Personalizarea curriculumului și a materialelor educaționale: Un aspect central al experienței de observare l-a reprezentat analiza modului în care conținuturile curriculare sunt adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Au fost identificate practici eficiente de diferențiere

pedagogică, prin care profesorii adaptează obiectivele, metodele de predare, ritmul de lucru și modalitățile de evaluare, astfel încât fiecare elev să poată participa activ și semnificativ la procesul de învățare.

- Aplicarea principiilor Designului Universal pentru Învățare (UDL): Observațiile realizate au permis înțelegerea modului în care cadrele didactice implementează principiile UDL în activitatea de zi cu zi, prin: oferirea unor modalități multiple de reprezentare a informației (vizual, auditiv, practic, digital); utilizarea unor forme variate de implicare și motivare a elevilor; diversificarea modalităților prin care elevii își pot demonstra competențele și progresul.
- Strategii de comunicare specializată și relaționare educațională: utilizarea unui limbaj clar, structurat și adaptat nivelului de înțelegere al elevului; sprijinirea comunicării prin elemente vizuale, gestuale și tehnologii asistive; aplicarea tehnicilor de ascultare activă și de validare emoțională; folosirea rutinelor și a structurării predictibile a activităților pentru reducerea anxietății și creșterea sentimentului de siguranță; adaptarea ritmului și a stilului de interacțiune în funcție de nevoile individuale.

Ziua 4

Modele de Incluziune și Colaborare Multidisciplinară

Vizita la o centrul de resurse educaționale din Skopje a oferit perspective profunde asupra modelului macedonean de suport psihopedagogic pentru elevii cu deficiențe din școlile de masă.

- Tranziția către școala de masă: Grupul a evaluat mecanismele practice prin care elevii sunt sprijiniți să facă trecerea de la educația specială către mediul incluziv al școlilor de masă.
- Echipe Multidisciplinare: Profesoarele au observat cum integrarea viziunilor de la psihologi, pedagogi și terapeuți în practica zilnică asigură o abordare holistică a elevului și pentru dezvoltarea lui cognitivă, psihoemoțională și psihomotrică.
- Terapii adaptate elevilor cu deficiențe: Am descoperit modul în care se desfășoară terapiile specifice și de compensare în centrul de resurse deschise din capitala Macedoniei: cabinetul de stimulare polisenzoriale, grădina senzorială, materialele didactice adaptate, mijloace de învățământ moderne, achiziționate cu sprijinul organizațiilor nonguvernamentale.

Erasmus+

Erasmus+
The
European
Community
Corps

Erasmus+

Erasmus+
The
European
Community
Corps

Erasmus+

Erasmus+
Erasmus
Community
Coop

Ziua 5

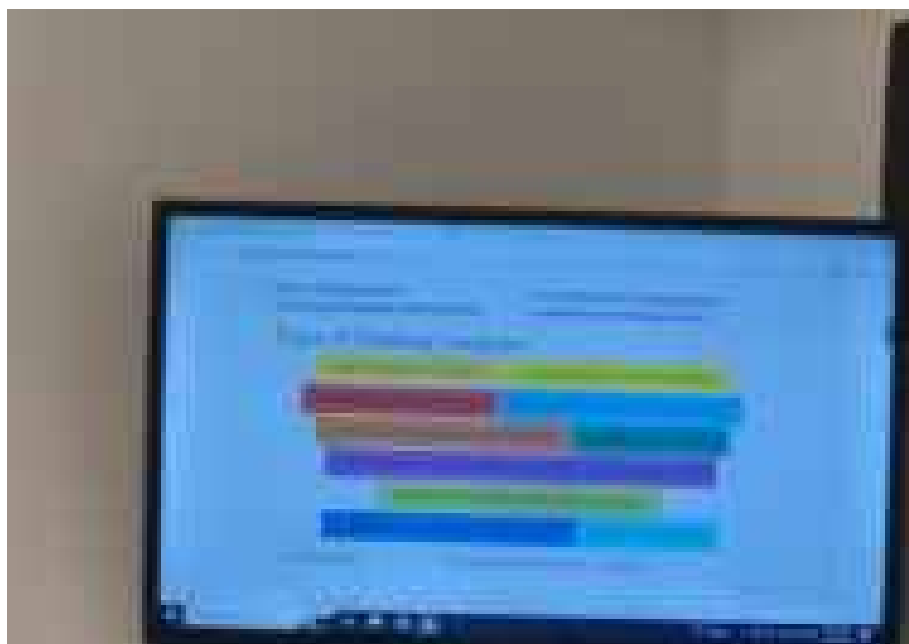
Ultima zi a mobilității din Macedonia a marcat încheierea unei etape de dezvoltare profesională și personală pentru întreaga echipă. A fost o zi definită de recunoaștere, reflecție și descoperirea frumuseților naturale ale regiunii.

Activitățile de învățare s-au finalizat cu o sesiune de evaluare și feedback, în cadrul căreia participanții au analizat progresul realizat și bunele practici dobândite. Momentul cel mai așteptat a fost festivitatea de înmânare a certificatelor de participare, documente ce atestă implicarea și competențele dezvoltate pe parcursul acestei săptămâni de lucru intense.

Impactul Formării: Direcții de Implementare în Școala Noastră

În urma acestui schimb de bune practici, echipa noastră este pregătită să:

1. Consilieze colegii cu privire la accesibilitatea fizică și instrucțională a sălilor de clasă, asigurând respectarea nevoilor cognitive ale tuturor elevilor.
2. Implementeze protocoale de comunicare colaborativă între școală, specialiști și familii, pentru a garanta succesul integrării fiecărui copil.
3. Dezvolte resurse didactice care să răspundă profilului senzorial divers al elevilor noștri.
4. Amenajeze un cabinet de stimulare polisenzorială și o grădină senzorială pentru elevii noștri cu deficiențe de auz și DSM (deficiențe senzoriale multiple).

Erasmus+

Erasmus+
The European
Solidarity
Corpus

Erasmus+

Erasmus+
The
European
Community
Corpus

Erasmus+

Erasmus+
The European
Solidarity
Corpus

V. Prezentarea activităților culturale

Descoperirea naturii la Canionul Matka

După partea academică, echipa s-a bucurat de o incursiune culturală în spectaculosul Canion Matka. Plimbarea cu barca prin canion a oferit un moment de relaxare și ocazia de a admira unul dintre cele mai frumoase monumente ale naturii din Macedonia, completând astfel experiența cu amintiri vizuale de neuitat.

Canionul Matka este un canion săpat de râul Treska situat la circa 17 km sud-vest de Skopje, Macedonia. Acesta este una dintre cele mai populare atracții turistice naturale din Macedonia, acoperind o suprafață de 5.000 ha, găzduind mai multe mănăstiri și un baraj hidroelectric. Lacul Matka din interiorul canionului este cel mai vechi lac artificial din țară.

În canionul Matka au fost descoperite zece peșteri, cea mai scurtă având lungimea de 20 m, iar cea mai lungă - 176 m. Pe lângă acestea mai sunt și două puțuri verticale care ajung până la aproximativ 35 m adâncime.

Vrelo este o rețea din două peșteri, una deasupra și alta scufundată în apă. Amplasate pe malul drept al râului Treska, au fost incluse în top 77 locuri naturale ale lumii în cadrul proiectului New7Wonders of Nature.

Secțiunea de sus, numită Suva, conține un număr mare de stalactite, inclusiv una de 3 m în segmentul de mijloc al peșterii cunoscută sub denumirea de "Con de pin", datorită formei sale. La capătul peșterii sunt două lacuri: cel mai mic are 8 m lungime și o adâncime maximă de 5 m, iar cel mai mare 35 m lungime și o adâncime maximă de 18 m.

Adâncimea exactă a peșterii nu este cunoscută, dar unii presupun că ar fi cea mai adâncă peșteră subacvatică de pe Pământ. Cea mai recentă măsurare a fost efectuată în 2012 și a înregistrat o adâncime de 212 m, sau cu alte cuvinte a cincea cea mai adâncă peșteră din lume, a doua din Europa și cea mai adâncă din Balcani.

În canion se întâlnește o varietate mare de plante și animale, unele dintre ele fiind specifice regiunii. În zonă au fost înregistrate 77 de specii de fluturi endemice în Balcani și 18 specii nou-descoperite de fluturi. În peșteri trăiesc populații mari de lilieci.

Erasmus+

Erasmus+
The
European
Community
Corpus

